

Begrotingstekst CDA

Raalte doet het goed! Voor de komende jaren liggen er grote uitdagingen, dan is het fijn als je financiële uitgangspositie goed is. Belangrijk is kritisch te zijn op uitgaven, kritisch te zijn op je dienstverlening maar ook, waar mogelijk en passend voor een gemeente, financiële middelen binnen te halen voor de activiteiten en diensten die je biedt.

De wereld om ons heen is erg onrustig. Kijk alleen maar de oorlogen die op dit moment worden uitgevochten met talloze onschuldige slachtoffers en die mensen op de vlucht jaagt. We hebben vorig jaar de gevolgen ook in Raalte ervaren met een energiecrisis, opvang van vluchtelingen, inzamelacties en de kwetsbaarheid ten aanzien van bestaanszekerheid van onze inwoners. We hebben het goed opgepakt met elkaar, we kijken naar elkaar om en de we passen maatwerk toe.

We mogen ons gelukkig prijzen in de gemeente Raalte waar de gemeenschapszin groot is en waar velen naar elkaar omzien en de handen uit de mouwen steken. Daarom is het CDA Raalte ook bijzonder te spreken over het actieplan mantelzorgers. Ook alle vrijwilligers binnen de gemeente Raalte verdienen het gezien te worden. Zonder hen is leefbaarheid en verenigingsleven in het geding. Het is niet voor niets dat het CDA dit onderwerp geagendeerd heeft voor de strategische raadsagenda.

Het sociaal domein laat zien dat als je aan de voorkant de zaken goed regelt, het ervoor zorgt dat de professionele zorg, daar ingezet kan worden waar nodig. Daarom hebben we ook een motie voorbereid t.a.v. het toekomstbestendig maken van het CJG. We merken ook op dat niet alles met geld is op te lossen. Zo is er een wachttijd t.a.v. de WMO, op dit moment 12 weken. Dit is niet zozeer een financieel probleem maar een probleem t.a.v. personeelstekort. Dit is iets waar we in de toekomst steeds vaker mee te maken krijgen en niet alleen in deze branche.

In het afgelopen jaar zijn er ook forse stappen gezet t.a.v. woningbouw. Francishof Zuid, Douma, Molenwijk Heino, maar ook in de verschillende kernen en op diverse inbreidinglocaties wordt inmiddels gebouwd. Goed nieuws voor iedereen die een woning zoekt, het geeft enigszins doorstroming. We zijn er nog lang niet, we hebben nog veel jongeren die graag het huis uit willen. Het CDA Raalte merkt dat alles uit de kast wordt gehaald om zo snel mogelijk maar toch ook zorgvuldig tot woningen te komen. Veel woningen erbij bouwen, geeft ook druk op de wegen. Met nadruk blijven we aandacht vragen voor de N35. Deze weg waar zoveel inwoners dagelijks gebruik van maken, moet op de agenda van de landelijke politici blijven staan. We kunnen het de inwoners van Mariënheem niet uitleggen waarom zij niet belangrijk genoeg zijn in Den Haag.

Naast het bouwen van woningen houden we ook aandacht voor het creëren van werklocaties. Deze twee ontwikkelingen vragen ook aandacht voor o.a. de economie van

Raalte. Voor de gemeente Raalte is het van belang te blijven aansluiten bij de regio Zwolle, daarbij moeten we als het aan het CDA ligt vooruitdenken en plannen klaar hebben staan om financiële middelen binnen te halen. De Regio Zwolle biedt volop kansen voor onze gemeente maar we hebben als gemeente ook van alles te bieden aan de regio.

Naast het bouwen van woningen moeten we toezien dat de voorzieningen passend en op peil blijven. Denk hierbij bijv. aan scholen, supermarkt, openbaar vervoer, ontspanningsmogelijkheden.

Een veilige, schone, verbindende buurt is van belang voor de leefomgeving van inwoners. Noaberschap, niet zomaar een woord, maar een begrip hier in Raalte. Het maakt dat inwoners langer in hun buurt kunnen blijven wonen. Heel mooi is te zien wat inwoners zelf doen in hun eigen buurt, het CDA vindt het van groot belang dit te stimuleren.

We zien uit naar een meerjarig investeringsplan integraal beheer en openbare ruimte, hoop dat deze volgend jaar er ligt, zodat we weten wat ons te wachten staat, kunnen kijken waar de mogelijkheden liggen om combinaties te maken met klimaat, gezondheid en biodiversiteit. De buurt waarin je woont, heeft ook met je “veilig voelen” te maken. Wellicht is het voor ons nog niet zo in het geding. Maar veiligheid wordt ons geboden d.m.v. handhaving en de veiligheidsdiensten. Dat mogen we koesteren.

Sport en bewegen, deel uitmaken van een vereniging zorgt voor ontspanning en ontmoeting. Er ligt een Raalter Sportakkoord 2023-2026 met nieuwe speerpunten opgesteld. In 2024 komt de gemeente met een voorstel voor sport - en beweegbeleid voor het kunnen prioriteren en uitvoeren van dit akkoord. Buurtsportcoaches worden ingezet om doelen uit het Raalter Sportakkoord te helpen verwezenlijken. We zijn blij met deze ontwikkeling. CDA Raalte gaat voor een stevige basis voor sport, bewegen en vitaliteit.

Dit roept wel de volgende vraag op:

* Zijn de plannen voor sport en beweegbeleid, vanuit nieuwe Raalter Sportakkoord 2023-2026, volledig financieel geborgd vanuit de post sportbeleid en activering?

Het CDA Raalte maakt zich zorgen t.a.v. het buitengebied. De agrarische sector staat blijvend onder druk en heeft nog steeds geen antwoorden op alle vragen die daar leven. Daar waar de voedselvoorziening in het grootste deel van het gebied de hoofdfunctie heeft, komen grote thema's samen; woningbouw, natuur, energietransitie, stikstof en toerisme. Het kan alleen samen, en we benadrukken het nogmaals, alleen samen met de agrarische sector om hierin de juiste oplossingen te vinden. Erfcoaches zijn van belang om in ieder geval goed verbinding met hen te houden. Verder is daar nu met name de provinciale en de landelijke politiek aanzet. Voor deze laatste zal de uitslag vande verkiezingen 22 november ook bepalend zijn.

Op het gebied van klimaat en duurzaamheid worden er zeker stappen gezet. Komende zaterdag 11 november wordt bijv. Raalte Groen georganiseerd. Bewustwording en gedragsverandering zijn nodig om tot een ander, zuiniger, met meer hergebruik van materialen te komen. De gemiddelde inwoner van de gemeente Raalte reist per auto. Dat is goed te begrijpen omdat aansluitingen op het openbaar vervoer niet ideaal zijn. Er is in het verleden ook vaak bezuinigd hierop, terwijl we het nu hard nodig hebben. Het is dan ook echt goed nieuws dat de stations Heino en Raalte een transformatie ondergaan en daarbij er een stationsgebied ontstaat met ook andere mogelijkheden. Dat is terug te zien in de begroting. Een stijging van kosten t.o.v. 2023 van zo'n 1.4 miljoen euro in 2024 en 2025 om die transformatie mogelijk te maken. In de begroting wordt ook heel nadrukkelijk de fiets genoemd. Nederland is bij uitstek een fietsland maar met al die regen valt het altijd niet mee. Laatst plaatste een bouwondernemer een post op social media met de zin: "en dan worden ze door mama met de auto gebracht" je kunt nog zoveel in het fysieke domein investeren, de juiste mindset heb je hierbij ook nodig. Het zijn allemaal veranderingen die wij als inwoners kunnen omarmen, vaker op de fiets, met de trein naar Zwolle en hergebruik van materialen, stenen eruit; groen erin. Alle beetjes helpen!

De afgelopen weken kregen we te maken met veranderd beleid van Provincie en Landelijke politiek t.a.v. zon op land. Het CDA Raalte is blij dat men eindelijk inziet dat landbouwgrond schaars is en dat je daar geen zonnepanelen op moet leggen. Echter heeft dit beleid ons wel verrast t.a.v. het overrulen van gemeentebestuur. We hebben niet allemaal de zelfde mening over het opwekken van energie maar wij vinden het wel van belang is dat de lokale energie initiatieven enthousiast blijven, zij zetten wel inwoners in beweging.

Het college, de ambtelijke organisatie en de Raad zijn samen aan de slag invulling te geven aan Nieuw voor Oud. Raalte staat er financieel gezien nu goed voor maar ook voor na 2025 gaat Raalte uit de positieve cijfers. Daarnaast zijn wij als gemeente genooddaakt, net als andere organisaties om niet zomaar een wensenlijstje in te dienen voor de begroting maar goed afwegen: Wat doen we nu? Wat willen we graag? Wat leveren we dan daarvoor in? Waar ligt de grote druk voor de organisatie? En/of kunnen we dingen anders doen?

De raad neemt het initiatief in het maken van de keuzes. De eerste stap wordt gemaakt door een benchmark onderzoek te laten uitvoeren. Aan de hand hiervan hebben we een goed praatstuk om in de Raad het gesprek te voeren over wat van gemeente willen we zijn en welke taken passen daar wel bij en welke niet.

Voor 2026 is in de begroting een taakstelling opgenomen die ook zijn doorwerking krijgt op de jaren erna. Het voorbereiden van keuzes vraagt tijd en daadwerkelijk effect van een keuze niet meteen in cijfers te zien zal zijn. Wij als CDA willen het daar niet bij laten en pleiten ook voor een extra taakstelling voor in 2027. Op deze manier blijft het niet bij 1 keer, maar dwingen we onszelf langer in "Nieuw voor Oud" te gaan denken. Met als grote

voordeel dat er dan ook meer ruimte komt voor nieuw beleid. Ook in diezelfde gedachten hebben we een amendement voorbereid. Wij willen voorstellen om naar de budgetten in nieuwbeleid te kijken die voor ons als raad begroot zijn: Bijeenkomsten op locatie, trainingen voor raadsleden, strategische raadsagenda en representatie raad. Deze budgetten, opgeteld 85.000, staan vanaf 2024 structureel in de begroting. Zijn deze bedragen daadwerkelijk elk begrotingsjaar nodig? Gebruiken we deze elk begrotingsjaar? We vragen het ons af. Het voorstel is om deze eerst voor de aankomende 2 jaar als eenmalig in te boeken. Vervolgens kunnen we als raad beter beoordelen of het effectief is.

In een individualiserende samenleving zien wij gelukkig in Raalte nog veel “ik *ben* omdat wij zijn” (Ubuntu filosofie) iets waar we zuinig op moeten zijn. Met elkaar zetten we ons in voor onze gemeente Raalte. De Programma begroting 2023 geeft daar richting aan.

De fractie van het CDA wil de ambtelijke organisatie danken voor hun inzet in het afgelopen jaar en ten aanzien van deze begroting. Het is prettig samenwerken in dit (gemeente)huis.